

DECIZEI

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Nina Vascan  
Sveatoslav Moldovan  
Nicolae Craiu  
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu,  
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile intentate în cadrul unei cauze penale, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu, s-a admis apelul declarat de către Procuratura Generală, s-a casat în parte hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre,

constată:

La 10 ianuarie 2019 Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale intentate în baza cererii depuse de reclamant la data de 30 octombrie 2008, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 3 250 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a cauzei penale și crearea obstacolelor timp de 10 ani și 4 luni în repararea prejudiciului cauzat din contul persoanelor vinovate, care au comis infracțiunea, prin protejarea infractorilor, încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 80 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 30 octombrie 2008 a depus o cerere în baza art. 262 Cod de procedură penală către Procuratura Strășeni despre distrugerea prin incendiere și furtul bunurilor familiei Străisteanu, aflate pe terenul

privat din extravilanul satului Țigănești, raionul Strășeni. La data de 29 septembrie 2009, peste un an de zile de la depunerea cererii, organul de urmărire penală și Procuratura Strășeni a pornit urmărirea penală în baza art. 186 alin. (5) Cod Penal. La data de 17 iulie 2012, Procurorul general-adjunct, Eugeniu Rusu a emis o ordonanță, prin care a dispus strămutarea cauzei penale de la Procuratura Strășeni la Procuratura Călărași, fiind transmis dosarul organului de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Călărași pentru continuarea efectuării urmăririi penale. La data de 21 februarie 2016, procurorul în Procuratura Călărași, Ion Moțpan a emis o ordonanță, prin care a dispus primirea în procedură a acțiunii civile înaintată de partea vătămată Gheorghe Străisteanu, recunoașterea ca parte civilă a lui Gheorghe Străisteanu în dosarul penal și la stabilirea persoanelor vinovate în comiterea infracțiunilor, de încasat de la ultimele prejudiciul material în sumă de 3 250 000 lei și prejudiciul moral în mărime de 80 000 lei. Pe parcursul a 10 ani de zile până în luna decembrie 2017, urmărirea penală pe cauză a fost suspendată ilegal, apoi reluată de 4 ori. Ultima dată, urmărirea penală a fost reluată prin ordonanța procurorului la data de 14 decembrie 2017 și a fost stabilit termenul finisării urmăririi penale până la data de 29 decembrie 2017. Până la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată au trecut 10 ani și 4 luni, însă nu a fost informat în nici un fel despre rezultatul efectuării urmăririi penale, despre prelungirea termenului sau finisarea urmăririi penale. Consideră că acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și ale procurorilor în Procuratura Călărași, comise intenționat timp de 10 ani și 4 luni în privința lui Gheorghe Străisteanu, cad sub prevederile Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reclamantul a susținut că cauza penală pornită la 30 octombrie 2008 nu este dificilă din punct de vedere factologic sau juridic, nu prezintă nici o complexitate, deoarece în cadrul dosarului nu a fost necesară efectuarea unor acțiuni procedurale complexe cum ar fi audierea experților, a specialiștilor, numirea expertizelor și alte acțiuni, care ar împiedica luarea unei hotărâri definitive într-un termen rezonabil, se cunosc toate persoanele vinovate, toate probele au fost prezentate, acumulate, însă nu se dorește finisarea urmăririi penale și trimiterea dosarului în instanța de judecată.

Consideră că având calitate de parte vătămată, s-a comportat conform legislației în vigoare, s-a prezentat la toate citațiile organului de urmărire penală, a prezentat toate probele necesare, acte, video, declarații, a întocmit și a prezentat în termenul stabilit de lege explicațiile, probele, acțiunea civilă și alte documente necesare pentru soluționarea cauzei, iar tergiversarea examinării și finisării cauzei se datorează exclusiv comportamentului abuziv al organului de urmărire penală și al procurorilor, care intenționat tergiversează finisarea urmăririi penale și trimiterea dosarului în judecată, îndeosebi comportamentul abuziv al procurorilor în Procuratura Călărași.

Finisarea urmăririi penale și trimiterea cauzei penale în instanța de judecată este extrem de importantă, întrucât este vorba despre încălcarea dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a cauzei penale pornită încă la 30 octombrie 2008, în urma căruia a suportat un prejudiciu în mărime de 3 250 000 lei, pe care timp de 10 ani și 4 luni nu-l poate recupera. Estimează prejudiciul material cauzat în mărime de 3 250 000 lei, sumă admisă prin ordonanța procurorului, iar prejudiciul moral în mărime de 80

000 lei, care este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei. Cuantumul prejudiciului moral se demonstrează prin sentimentele de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor organului de urmărire penală și al procurorilor, comise vădit contrar legislației; suferințele continue din cauza nenumăratelor refuzuri de a finisa cauza în termen rezonabil și a o trimite în instanța de judecată; anxietate cauzată de incertitudinea creată de procurori și ofițeri de urmărire penală, din comportamentul cărora reclamantul a înțeles că ilegalitățile comise în privința familiei Străisteanu, în viziunea lor, este o normă de drept; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse de acțiunile ilegale din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru a-și apăra drepturile numai în instanța Curții Europene, suportând astfel cheltuieli materiale suplimentare. Prejudiciul material și moral este în directă legătură cu acțiunea ilegală a organului de urmărire penală și a procurorilor. Este în afara oricăror dubii că a fost pornită o cauză penală încă la 30 octombrie 2008, însă prin refuzurile repetate și nemotivate de a finisa cauza penală, în termen procedural, procurorii au trecut peste termenul rezonabil necesar pentru examinarea cauzei penale din 30 octombrie 2008, iar circumstanțele în care procurorii refuză să acționeze au provocat daune morale și materiale irecuperabile. Încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege de către organul de urmărire penală și procurori i-a cauzat reclamantului prejudiciu moral, care dă temei pentru răspunderea delictuală a statului.

Prin hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Gheorghe Străisteanu. S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile în procesul penal și s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile înaintate în procesul penal. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 57, 62-65)

La 26 aprilie 2019 și la 17 mai 2019 Gheorghe Străisteanu și Procuratura Generală au declarat apeluri împotriva hotărârii din 18 aprilie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu și s-a admis apelul declarat de către Procuratura Generală. S-a casat hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în partea, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu și s-a dispus constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile înaintată în procesul penal, cu încasarea din bugetul de stat în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a prejudiciului moral în mărime de 3000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile înaintate în dosarul penal, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care capetele de pretenții nominalizate s-au respins ca fiind nefondate. În rest, s-a menținut hotărârea instanței de fond, în partea în care acțiunea a fost respinsă. (f.d. 115, 116-123)

La 31 octombrie 2019 Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 18 aprilie 2019 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea deciziei instanței de apel și parțial hotărârea instanței de fond, cu admiterea integral a cererii de chemare în judecată. (f.d. 133-141)

În motivarea recursului recurentul a invocat că decizia instanței de apel și parțial hotărârea instanței de fond sunt ilegale, emise contrar prevederilor legale naționale și internaționale.

Consideră că concluzia instanței de apel de respingere a acțiunii este eronată, deoarece termenul de examinare a acțiunii civile în cadrul procesului penal, nu este un termen rezonabil. Timp de 12 ani organul de urmărire penală și procurorii nu au întreprins nici o măsură conform legii pentru a urgenta finisarea urmăririi penale, cu transmiterea cauzei instanței de judecată pentru examinarea în fond.

Totodată, consideră că decizia instanței de apel nu corespunde cerințelor din art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă.

Cererea de recurs a fost recepționată de către intimatul Ministerul Justiției la 28 noiembrie 2019 și de către Procuratura Generală la 26 noiembrie 2019. (f. d. 145, 146).

Până la data examinării cauzei, intimații nu au depus referințe, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) Cod de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a stabilit că decizia integrală contestată a fost expediată la 16 octombrie 2019 și publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la 23 octombrie 2019 (f. d. 124). Recursul a fost predat la oficiul poștal la 31 octombrie 2019, care constituie data depunerii actului de procedură la Curtea Supremă de Justiție, în acord cu art. 112 alin. (3) Cod de procedură civilă (f.d. 133-142). Drept consecință, s-a constatat că cererea dedusă judecătii a fost declarată în limitele temporale prevăzute la articolul 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 24 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis

mutandis, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În speță, Colegiul lărgit reține că Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale intentate în baza cererii depuse de reclamant la data de 30 octombrie 2008, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 3 250 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a cauzei penale și crearea obstacolelor timp de 10 ani și 4 luni în repararea prejudiciului cauzat din contul persoanelor vinovate, care au comis infracțiunea, prin protejarea infractorilor, încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 80 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Gheorghe Străisteanu. S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile în procesul penal și s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile înaintate în procesul penal. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu și s-a admis apelul declarat de către Procuratura Generală. S-a casat hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a

acțiunii. În rest, s-a menținut hotărârea instanței de fond, în partea în care acțiunea a fost respinsă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că instanța de apel corect a respins acțiunea lui Gheorghe Străisteanu, dar motivarea soluției este neclară. Respingând recursul, instanța de recurs consideră necesar a da propria motivare a netemeinicii acțiunii formulate de către Gheorghe Străisteanu, după cum urmează.

Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în art. 6 § 1, statuează că, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeinicii oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Articolul 6 § 1 din Convenție sub aspectul său penal, poate fi invocat numai de persoana căreia i s-a înaintat o acuzație. O excepție constituie situația când victima unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil, și anume examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale. În această situație poate fi apreciată și durata procedurilor penale, dar începând cu momentul înaintării acțiunii civile, și doar luându-se în considerație criteriile aplicabile procedurilor civile.

Remediul intern privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, și anume, Legea nr. 87 din 21.04.2011 stabilește că orice persoană fizică sau juridică, ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta Lege și de legislația procedurală civilă. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Conform art. 4 alin. (1)-(3) din Legea nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. (2) Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. (3) Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă

în scris și va conține: numele și prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorității implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorității responsabile de executare a hotărârii judecătorești; date despre acțiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare și motivarea acestora; date despre acțiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.

Potrivit raportului nr. 46/19-496 din 11.03.2019, întocmit de către Procurorul-șef al Procuraturii raionului Călărași, Igor Chiriac, cauza penală nr. 2009330368 a fost pornită de către SUP a CPR Strășeni, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod Penal pe faptul că în perioada 23 octombrie 2007 până la finele anului 2008, persoane necunoscute, intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, au sustras pe ascuns de pe teritoriul Gospodăriei Țărănești, amplasate în satul Țigănești, r-nul Strășeni, în nemijlocită apropiere a mănăstirii din localitate, bunuri materiale în sumă de 3 250 000 lei ce aparțineau familiei Străisteanu, astfel cauzând părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

La 09 februarie 2011 urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 23 martie 2011 ordonanța de suspendare a urmăririi penale pe cauza penală nr. 2009330368 a fost anulată fiind dispusă efectuarea urmăririi penale în continuare.

La 12 septembrie 2011 urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 04 noiembrie 2011 ordonanța de suspendare a urmăririi penale pe cauza penală nr. 2009330368 a fost anulată, fiind dispusă efectuarea urmăririi penale în continuare.

La 28 iunie 2012 urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 07 iulie 2012 prin ordonanța Procurorului General Adjunct, Eugen Rusu a fost reluată urmărirea penală și retrasă cauza penală a SUP CPR Strășeni și transmisă pentru executarea urmăririi penale organului de urmărire penală a IP Călărași.

La 26 august 2014 urmărirea penală pe cauza penală nr. nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 24 septembrie 2014 a fost reluată urmărirea penală pentru efectuarea urmăririi penale suplimentare.

În cadrul urmăririi penale pe cauza penală nr. 2009330368 au fost întreprinse numeroase acțiuni de urmărire penală de către organul de urmărire penală în vederea identificării persoanelor care au comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (5) Cod Penal, însă rezultate pozitive n-a fost posibil de obținut.

Astfel, în cadrul urmăririi penale au fost audiate mai multe persoane, printre care persoana vătămată Natalia Străisteanu și martorii Mihail Lipovan, Gheorghe Costiș, Mihail Cotelea, Ion Zinovei, Galina Cibotari, Tudor Bidiniuc, Constantin Țaca, Pavel Bugaci, Mihail Grosu, Constantin Lipovan, Victor Mustuș, Gheorghe Stolnic, Semion Druncea, Leonid Antir, însă aceștea nu au putut furniza informații pertinente și

importante în vederea identificării persoanelor care au comis infracțiunea, iar declarațiile acestora nu au indicat la o anumită persoană care ar fi putut fi recunoscută în calitate de bănuit sau învinuit pe cauza dată.

De asemenea, s-au efectuat cercetări la fața locului, și anume, la data de 13 septembrie 2009 pe terenul din apropierea Mănăstirii din satul Țigănești, la data de 05 iulie 2011 în gospodăria lui Mihail Mistreț, la data de 25 iulie 2011 pe drumul ce duce la Mănăstirea Țigănești, teritoriul ce a aparținut familiei Străisteanu, în prezența părintelui Spiridon și a lui Semion Marin, la data de 25 iulie 2011 pe teritoriul Mănăstirii „Adormirea Măicii Domnului” din satul Țigănești în prezența lui Semion Marin și Ion Costru, însă careva bunuri sustrase nu au fost depistate.

În conformitate cu art. 57 Cod de procedură penală au fost adresate suplimentar comisii rogatorii organului de urmărire penală pentru stabilirea prin măsuri speciale de investigație a martorilor oculari și a persoanelor care au comis infracțiunea, însă rezultate pozitive nu au fost obținute.

La 01 august 2016 urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 24 august 2016 la cererea părții vătămate Gheorghe Străisteanu a fost reluată urmărirea penală pentru efectuarea urmăririi penale suplimentare.

Astfel, în cadrul urmăririi penale suplimentare au fost audiate mai multe persoane, printre care persoana vătămată Natalia Străisteanu și martorii Gheorghe Sapojnic, Ion Diacenco, Maria Cașcei, Ion Bulgaru, însă aceștea nu au putut furniza informații pertinente și importante în vederea identificării persoanelor care au comis infracțiunea, iar declarațiile acestora nu au indicat la o anumită persoană, care ar fi putut fi recunoscută în calitate de bănuit sau învinuit pe cauza dată.

În conformitate cu art. 57 Cod de procedură penală au fost adresate suplimentar comisii rogatorii organului de urmărire penală pentru stabilirea prin măsuri speciale de investigație a martorilor oculari și a persoanelor care au comis infracțiunea, însă rezultate pozitive nu au fost obținute.

La 14 octombrie 2016 urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 07 februarie 2017, la cererea părții vătămate Gheorghe Străisteanu a fost reluată urmărirea penală pentru efectuarea urmăririi penale suplimentare.

La 21 februarie 2016 la cererea părții vătămate Gheorghe Străisteanu a fost recunoscut ca parte civilă.

La 15 februarie 2017, în baza plângerii părții vătămate Gheorghe Străisteanu au fost înaintate două demersuri privind efectuarea perchezițiilor la domiciliul lui Mihail Mistreț, anul nașterii 1950, situat în satul Țigănești, r-nul Călărași și pe teritoriul și în imobilele ce aparțin Mănăstirii Țigănești situate pe teritoriul satului Țigănești, însă prin încheierile Judecătoriei Călărași din 20 februarie 2017 demersurile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La 01 martie 2017 au fost depuse recursuri împotriva încheierilor Judecătoriei Călărași din 20 februarie 2017, însă prin decizia din 16 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău recursurile procurorului au fost respinse.

Astfel, în cadrul urmăririi suplimentare au fost audiate mai multe persoane, printre care călugării Iurie Blinov, Nicolae Moraru, Vasile Vasilache, Ruslan Pașa, Fiodor Buruiană și martorul Alexei Zatic, însă aceștea nu au putut furniza informații pertinente și importante în vederea identificării persoanelor care au comis infracțiunea, iar declarațiile acestora nu au indicat la o anumită persoană, care ar fi putut fi recunoscută în calitate de bănuit sau învinuit pe cauza dată.

La 19 octombrie 2017 urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

La 14 decembrie 2017 a fost reluată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 pentru efectuarea urmăririi penale suplimentare.

La 19 iunie 2018, urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 a fost suspendată în temeiul art. 287<sup>1</sup> alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală până la stabilirea persoanelor care au comis infracțiunea.

În anul 2019 a fost reluată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2009330368 pentru efectuarea urmăririi penale suplimentare.

La 08 aprilie 2016 Gheorghe Străisteanu s-a adresat judecătorului de instrucție din Judecătoria Călărași cu plângerea, privind constatarea încălcării dreptului la efectuarea și finisarea urmăririi penale în termen rezonabil pe cauza penală nr. 2009330368.

Prin încheierea din 18 aprilie 2016 a Judecătoriei Călărași plângerea lui Gheorghe Străisteanu privind constatarea încălcării dreptului la efectuarea și finisarea urmăririi penale în termen rezonabil pe cauza penală nr. 2009330368 a fost respinsă.

Totodată, s-a constatat că în cadrul urmăririi penale nici o persoană nu a avut calitate de bănuit sau învinuit, la moment persoanele care au comis infracțiunea nu sunt stabilite și cauza penală nu poate fi expediată în judecată, iar de fiecare dată, reluarea urmăririi penale după suspendarea urmăririi penale s-a dispus în vederea verificării dacă au apărut circumstanțe noi, care ar avea importanță la stabilirea persoanelor vinovate și expedierea cauzei penale în judecată.

Gheorghe Străisteanu a invocat că este încălcat termenul rezonabil de examinare a acțiunii civile, ceea ce nu poate fi reținut de instanța de recurs, ori este evident că în cauza penală, în care Gheorghe Străisteanu s-a constituit ca parte civilă cu pretenții materiale, până la moment nu au fost identificate persoanele care au cauzat reclamantului prejudiciul material și moral.

Potrivit art. 225 Cod de procedură penală judecarea acțiunii civile în procesul penal se efectuează de către instanța care soluționează cauza penală.

În speța analizată se observă că Gheorghe Străisteanu a reclamat la poliție cazul de furt al averii sale la 30 octombrie 2008, indicând că acțiunile infractorilor ar fi avut loc în interiorul de timp de la 30 octombrie 2008 și până la finele anului 2008, fără a prezenta careva indici cu privire la autorii infracțiunii comise.

Statul a pus la dispoziție lui Gheorghe Străisteanu instrumente de realizare a dreptului său prin pornirea urmăririi penale și investigații active privind căutarea făptuitorilor, care până la moment nu sunt identificați, respectiv cauza penală nu poate fi deferită justiției pentru examinarea în fond, inclusiv și pentru soluționarea acțiunii civile.

Astfel, deși Gheorghe Străisteanu s-a constituit ca parte civilă și a înaintat în procesul penal o acțiune civilă, acceptată de organul de urmărire penală, acțiunea civilă nu este îndreptată către persoane concrete, respectiv examinarea ei depinde de identificarea persoanelor vinovate.

Reieșind din cele menționate, nu se poate constata că a avut loc încălcarea termenului rezonabil la examinarea acțiunii civile a lui Gheorghe Străisteanu, ori până la moment persoanele vinovate nu au fost identificate în dosarul penal, iar acțiunea civilă nu a fost îndreptată împotriva unor persoane concrete.

În astfel de circumstanțe, nu pot fi reținute criticile formulate în recurs cu privire la ilegalitatea deciziei instanței de apel, deoarece sunt nejustificate și se combat prin constatările relatate, mai mult că decizia atacată a fost adoptată cu respectarea și aplicarea corectă a legislației procedurale și materiale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu.

Se menține decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a acțiunii civile intentate în cadrul unei cauze penale, repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu

Maria Ghervas